

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 140/14

Luxemburg, 23 oktober 2014

Arrest in de gevoegde zaken C-359/11 en C-400/11
Alexandra Schulz / Technische Werke Schussental GmbH und Co. KG
en

Pers en Voorlichting

Josef Egbrinchoff / Stadtwerke Ahaus GmbH

Consumenten aan wie elektriciteit en gas worden geleverd op grond van de universeledienstverplichting moeten tijdig – vóór de inwerkingtreding van elke prijsverhoging – op de hoogte worden gebracht van de reden, de voorwaarden en de omvang van deze wijziging

Aangezien de Duitse wettelijke regeling waarover het in deze zaak gaat, deze informatie niet oplegt, is zij in strijd met „elektriciteitsrichtlijn” 2003/54 en „gasrichtlijn” 2003/55

Bij het Duitse Bundesgerichtshof (federale hof) zijn twee gedingen aanhangig tussen afnemers van elektriciteit en van gas betreffende verschillende prijsverhogingen die in de periode van 2005 tot 2008 zijn toegepast. Volgens deze afnemers, die onder de algemene leveringsplicht vallen (klanten tegen een vast tarief)¹, waren deze prijsverhogingen buitensporig en gebaseerd op onwettige bedingen.

De ten tijde van de feiten geldende Duitse wettelijke regeling legde de algemene voorwaarden vast van de overeenkomsten die met de consumenten werden gesloten en bepaalde dat deze voorwaarden rechtstreeks integrerend deel uitmaakten van de overeenkomsten met de klanten die onder het vaste tarief vielen. Deze regeling stond de leverancier toe om de elektriciteits- en gasprijzen eenzijdig te wijzigen zonder precisering van reden, voorwaarden of omvang van deze wijziging, ook al diende hij wel te waarborgen dat de klanten in kennis werden gesteld van elke tariefverhoging en dat zij hun overeenkomst in voorkomend geval konden opzeggen.

Ter beantwoording van de vragen van het Bundesgerichtshof verklaart het Hof van Justitie in zijn arrest van vandaag dat de „elektriciteitsrichtlijn” 2003/54² en de „gasrichtlijn” 2003/55³ zich verzetten tegen een nationale regeling (zoals de Duitse wettelijke regeling in deze zaak) die de inhoud bepaalt van de overeenkomsten voor de levering van elektriciteit en gas aan consumenten die onder de universeledienstverplichting vallen⁴ en die de leveranciers de

¹ In dat geval is de leverancier in het kader van de bij de Duitse regeling opgelegde verplichtingen gehouden om volgens de bij deze regeling vastgestelde voorwaarden overeenkomsten te sluiten met de afnemers die een aanvraag daartoe hebben ingediend en aanspraak daarop kunnen maken.

² Richtlijn 2003/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en houdende intrekking van richtlijn 96/92/EG (PB L 176, blz. 3, en rectificatie PB 2004, L 16, blz. 74). De richtlijn van 2003 is **ingetrokken** bij richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit (PB L 211, blz. 55).

³ Richtlijn 2003/55/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en houdende intrekking van richtlijn 98/30/EG (PB L 176, blz. 57). De richtlijn van 2003 is **ingetrokken** bij richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas (PB L 211, blz. 94).

⁴ Voor de informatieplicht ten aanzien van **individuele** afnemers met een **specifiek** eigen tarief, zie het arrest van het Hof van 21 maart 2013, RWE Vertrieb ([C-92/11](#)) en PC [nr 36/13](#). Volgens dat arrest is het van wezenlijk belang dat de reden voor en de wijze van aanpassing van de kosten van de gasleveringsdienst transparant worden gespecificeerd en vóór de ondertekening van de overeenkomst aan de consument worden bezorgd. Deze vaststelling geldt evenwel niet voor overeenkomsten die worden gesloten met afnemers die onder het

mogelijkheid biedt om de tarieven van deze levering te wijzigen, zonder dat echter wordt gewaarborgd dat de consumenten tijdig – vóór de inwerkingtreding van deze wijziging – op de hoogte worden gebracht van de reden, de voorwaarden en de omvang ervan.

Het Hof wijst er met name op dat deze twee richtlijnen de lidstaten de verplichting opleggen om met betrekking tot de transparantie van de contractvoorwaarden een hoog niveau van consumentenbescherming te waarborgen.

Naast het recht om de overeenkomst op te zeggen (waarin de richtlijnen in geval van een prijswijziging voorzien), moeten de afnemers volgens het Hof ook het recht hebben om een wijziging te betwisten.

Om deze rechten volledig en daadwerkelijk te kunnen doen gelden en met volledige kennis van zaken een beslissing over een eventuele opzegging van de overeenkomst dan wel betwisting van de wijziging van de prijs van de levering te kunnen nemen, dienen de afnemers die onder de algemene leveringsplicht vallen, tijdig en vóór de inwerkingtreding van deze wijziging op de hoogte te worden gebracht van de reden, de voorwaarden en de omvang ervan.

Het verzoek dat is ingediend om de financiële gevolgen van het arrest zo veel mogelijk te beperken – door de werking van het arrest te beperken in de tijd – wordt door het Hof niet toegewezen. Dienaangaande verklaart het Hof meer bepaald dat niet is aangetoond dat het opnieuw in geding brengen van rechtsbetrekkingen die hun gevolgen in het verleden hebben uitgewerkt, de volledige elektriciteits- en gassector in Duitsland retroactief zou verstoren. De aan de richtlijnen 2003/54 en 2003/55 gegeven uitlegging geldt dan ook voor alle prijswijzigingen in het tijdvak waarin de richtlijnen van toepassing waren.⁵

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

vaste tarief vallen (over welke klanten het in deze zaken gaat). De overeenkomsten met de afnemers die in de zaak RWE Vertrieb aan de orde waren (afnemers voor wie een **specifiek** tarief gold) vielen immers niet alleen onder richtlijn 2003/55, maar ook onder richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB L 95, blz. 29). De inhoud van de overeenkomsten die worden gesloten met afnemers voor wie het **vaste** tarief geldt, is echter vastgesteld bij dwingende Duitse wettelijke bepalingen, zodat de richtlijn betreffende oneerlijke bedingen niet op hen van toepassing is.

⁵ De richtlijnen 2003/54 en 2003/55 zijn in werking getreden op 4 augustus 2003 en de uiterste datum voor omzetting ervan in het nationale recht was 1 juli 2004. Zij zijn ingetrokken met ingang van 3 maart 2011 (zie de voetnoten 2 en 3 hierboven).